

22 Enero, 2017

VIATGES MARTA MONEDERO

Dues escriptores valentes i cultes firmen dos relats de viatges intimistes, inquietos i intensos, dels quals brollen imatges, sabors, sonoritats, olors i textures que evoquen llocs mítics a més de retratar-hi els monuments. Qui no ha somiat mai anar a Samarcanda? Qui no vol saber on s'acaben tots els camins? La suïssa Annemarie Schwarzenbach i la saragossana Patricia Almarcegui –resident a Menorca– són dues viatgeres polifacètiques, connectades per la literatura, per l'alta literatura, dues exploradores de territoris exteriors i interiors que, amb sentit i sensibilitat, ens transporten a realitats úniques amb dos relats que basculen entre la crònica viatgera i l'assaig. Dos relats curts, tots dos d'una exquisidesa elaborada, que una vegada llegits d'una tirada ens empenyen a tornar-los a començar.

On tots els camins s'acaben

Una estada a la isolada vall persa del riu Lahr és l'excusa a la qual s'aferra Annemarie Schwarzenbach per refer a *El valle feliz* un bell text anterior (*Mort a Pèrsia*) i fer aflorar amb una sinceritat esfereïdora els seus dramemes personals: els turments psíquics i físics d'una arqueòloga i escriptora diferent i fràgil, marcada pel fet de ser gai i drogoaddicte. Schwarzenbach va néixer immensament rica i això li va permetre viatjar, però sobretot refugiar-se de la barbàrie nazi. A *El valle*

feliz, mira enrere i busca les dreceres de la nostàlgia fins a ser conscient que, després d'una vida curta i intensa, tots els camins moren en aquella vall de la fi del món. Després aniria a Mallorca amb els fills de Thomas Mann –qui la va batejar com l'“àngel caigut”– i viuria una etapa trepidant als Estats Units, però *El valle feliz* condensa l'essència vital d'una autora sofisticada, de prosa melancòlica i refinada que, a Pèrsia, entén el seu terrible desarrelament, com recull la periodista Pilar Rubio en el postfaci. El temps ha reivindicat la figura de Schwarzenbach (avui tota una icona gai) i, en menor mesura, la seva obra, que coneix bé l'orientalista i professora de literatura comparada Patricia Almarcegui, i que la inclou en l'Olimp dels seus referents juntament amb la perspicaç autora britànica Vita Sackville-West.

“Vaig marxar no per aprendre què és la por sinó per comprovar què amaguen els noms i sentir-ne la màgia en carn pròpia”, Almarcegui cita l'escriptora suïssa en un fragment d'*Una viajera por Asia Central*, un periple per part de la Ruta de la Seda (l'Uzbekistan i el Kirguizistan) que trenca alguns dels estereotips del gènere. En lloc d'imposar-nos certeses, la viatgera ens interpel·la i es qüestiona a si mateixa. Almarcegui tria molt bé què vol explicar i què no. I costa imaginar un autor masculí (Robert Byron ho feia amb les pedres i Nicolas Bouvier amb els colors) que retrati amb tanta delicadesa el soroll al tacte de la seda, com es vesteixen les noies o com caminen els homes. L'autora construeix i rescata amb pinzellades encertades el que queda d'un món, com indica al subtítol, i fa que ens delim per conèixer-lo. *

L'orientalista Patricia Almarcegui a Barcelona / JOSEP LOSADA

EL VALLE FELIZ Annemarie Schwarzenbach

Traducció:
Juan Cuartero
Editorial: La Línea
del Horizonte
Madrid, 2016
Pàgines: 173
Preu: 13 euros

UNA VIAJERA POR ASIA CENTRAL Patricia Almarcegui

Editorial: Universitat
de Barcelona, 2016
Pàgines: 167
Preu: 14 euros